

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijski savjet

MIŠLJENJE

po Zahtjevu privrednog subjekta Auto Truck Trade d.o.o. MAN Importer Bosna i Hercegovina

Sarajevo
februar, 2014. godine

Broj: 01-26-7-02-3-I/14
Sarajevo, 18.2.2014. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu za mišljenje privrednog subjekta Auto Truck Trade d.o.o. MAN Importer Bosna i Hercegovina, Sarajevska bb, 71300 Visoko, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na 82. (osamdesetdrugoj) sjednici održanoj dana 18.2.2014. godine, donijelo je

MIŠLJENJE

Privredni subjekt Auto Truck Trade d.o.o. MAN Importer Bosna i Hercegovina, Sarajevska bb, 71 300 Visoko (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva), podnio je Konkurencijskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) Zahtjev za mišljenje (u daljem tekstu: Zahtjev) dana 20.1.2014. godine zaprimljen pod brojem: 01-26-7-02-I/14.

U Zahtjevu se traži mišljenje o izuzeću vezano za „Ugovor o uvozu kompanije MAN“, odnosno da li u članu 24. predmetnog Ugovora koji se odnosi na trajanje ugovora može da stoji neograničen rok važenja.

Podnosilac zahtjeva u bitnom navodi:

- da „Ugovor o uvozu kompanije MAN“ (u daljem tekstu: Ugovor) treba biti zaključen između Podnosioca zahtjeva (Uvoznik) i privrednog subjekta MAN Truck & Bus AG, Dauchauer Str. 667, 80995 Munich, Savezna Republika Njemačka (Proizvođač) (u daljem tekstu: MAN);
- da je predmet Ugovora uvoz novih vozila privrednog subjekta MAN i novih dijelova Man Genuine Parts za vozila privrednog subjekta MAN;
- da se privredni subjekat MAN, kao proizvođač komercijalnih vozila, opredjelio za primjenu sistema selektivne prodaje za prodaju novih komercijalnih vozila i pružanje usluga nakon prodaje;
- da u okviru sistema selektivne prodaje privredni subjekt MAN dodjeljuje Podnosiocu zahtjeva (Uvoznik), pravo da zaključuje Ugovor o distribuciji u Bosni i Hercegovini, i da prema Ugovoru o distribuciji u Bosni i Hercegovini Distributer treba da ispunjava standarde koje su odredili privredni subjekat MAN i Podnosilac zahtjeva (Uvoznik);
- da privredni subjekt MAN dodjeljuje Podnosiocu zahtjeva pravo da imenuje partnere za servisiranje za oblast usluga i rezervnih dijelova i da sa njima zaključuje odgovarajuće Ugovore za servisiranje, te da partneri za servisiranje trebaju ispunjavaju standarde koje su odredili privredni subjekt MAN i/ili Podnosilac zahtjeva (Uvoznik);
- da u članu 24. predmetnog Ugovora stoji da ovaj Ugovor stupa na snagu kada ga potpišu obje strane i važi narednih 5 (pet) godina, a izuzeće Ugovora bi se odnosilo na trajanje Ugovora na neograničen period zbog investicija koje namjeravaju poduzeti, jer banke kao vid osiguranja kreditnih zaduženja traže duži period važenja ugovora.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu navoda iz Zahtjeva, uzelo u obzir slijedeće odredbe Zakona o konkurenciji i podzakonskih akata:

Član 4. Zakona o konkurenciji definiše zabranjene sporazume:

(1) Zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata (u daljem tekstu: Sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na:

- a) direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uslova;*
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja;*
- c) podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja;*
- d) primjenu različitih uslova za istovjetne transakcije s drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;*
- e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uslovljava da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom sporazuma.*

(2) Sporazumi zabranjeni u skladu sa stavom (1) ovog člana su ništavi.

(3) Sporazumi iz stava (1) ovog člana nisu zabranjeni ako doprinose unaprjeđenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga unutar Bosne i Hercegovine, ili promociji tehničkog i privrednog razvoja, pri čemu potrošačima omogućavaju pravičan udio koristi koja iz njih proizilazi a koji:

- a) nameću samo ograničenja neophodna za postizanje ciljeva i*
- b) ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda i usluga."*

Član 5. stav (1) Zakona o konkurenciji propisuje da Konkurencijsko vijeće, na zahtjev jedne ili više strana može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma iz člana 4. stav (1) ovog Zakona, ako sporazum ispunjava uslove iz člana 4. stav (3) ovog zakona.

Član 6. stav (2) Zakona o konkurenciji predviđa da pojedinačno izuzeće ima ograničen rok važenja, s tim da ne može trajati duže od pet godina, te da se u skladu sa stavom (3) istog člana Zakona, može na zahtjev stranke ponovo produžiti za najviše pet godina.

Član 7. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji propisuje da će Konkurencijsko vijeće usvojiti grupna izuzeća o provedbi člana 4. stav (3) Zakona o konkurenciji:

“d) sporazume o distribuciji i servisiranju motornih vozila;“

te je Konkurencijsko vijeće donijelo Odluku o grupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila ("Službeni glasnik BiH", broj: 16/06) (u daljem tekstu: Odluka).

Član 2. (Sporazumi na koje se primjenjuje grupno izuzeće) stav (1) definiše:

“Grupna izuzeća primjenjuju se na sporazume zaključene između dva ili više privrednih subjekata koji u svrhu sporazuma ne djeluju na istom nivou proizvodnje odnosno distribucije (u daljem tekstu: vertikalni sporazumi) iz člana 7. stav (1) tačka d) Zakona, kada se oni odnose na uslove po kojima ugovorne strane mogu kupovati, prodavati ili preprodavati nova

motorna vozila, rezervne dijelove za motorna vozila ili pružati usluge popravke ili održavanja motornih vozila, a posebno na sporazume koji:

- a) primjenjuju kvalitativni, kvantitativni ili mješoviti kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sistem kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila;*
- b) primjenjuju isključivu distribuciju ili isključivo snabdijevanje kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila;*
- c) sadrže odredbe kojima se kupcu ustupaju ili daju na korištenje prava intelektualnog vlasništva, pod uslovom da te odredbe ne čine primarni cilj takvih sporazuma, te da su u direktnoj vezi sa upotrebom, prodajom i/ili preprodajom proizvoda koji su predmet sporazuma od strane tog kupca ili njegovih kupaca.”*

Član 8. (Trajanje i primjena grupnog izuzeća) stav (1) predmetne Odluke definiše:

- (1) Grupno izuzeće primjenjuje se pod uslovom da vertikalni sporazum, koji je dobavljač novih motornih vozila zaključio sa distributerom ili **ovlaštenim** serviserom, uređuje:*
 - a) zaključivanje sporazuma na period od najmanje pet godina, a svaka stranka u sporazumu se obavezuje da ce obavijestiti drugu stranku najmanje šest mjeseci unaprijed o svojoj namjeri da neće obnoviti sporazum, ili*
 - b) zaključivanje sporazuma na neodređeno vrijeme, sa tim da je rok za dostavljanje obavještenja o otkazivanju sporazuma za obje stranke u sporazumu najmanje dvije godine od namjere otkazivanja sporazuma.”*

Član 9. predmetne Odluke utvrđuje teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, usluga popravke i održavanja, član 10. utvrđuje teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, član 11. utvrđuje teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova i usluge popravke i održavanja, član 11. utvrđuje ostala teška ograničenja tržišne konkurencije, član 13 utvrđuje posebne uslove koje sporazumi ne smiju sadržavati, a član 14. utvrđuje ostale bitne kriterije za grupno izuzeće.

Član 15. (Ukidanje grupnog izuzeća) Odluke definiše:

- “
- (1) Konkurencijsko vijeće po službenoj dužnosti, u skladu sa članom 7. stav (1) tačka d) Zakona može pokrenuti postupak ocjene usklađenosti pojedinačnog ili više sporazuma sa Zakonom i ovom Odlukom, ako efekti takvih sporazuma samostalno ili kumulativno sa sličnim sporazumima na relevantnom tržištu ne ispunjavaju uslove za grupno izuzeće, a naročito u slučajevima:*
 - a) kada je pristup relevantnom tržištu ili tržišna konkurencija značajno narušena kumulativnim efektima vertikalnih sporazuma koji imaju slična vertikalna ograničenja;*
 - b) kada je tržišna konkurencija ograničena na način da jedan dobavljač nije izložen efikasnoj tržišnoj konkurenciji od strane drugih dobavljača;*
 - c) kad se cijene ili drugi uslovi nabavke proizvoda iz sporazuma ili odgovarajućih proizvoda značajno razlikuju na različitim relevantnim tržištima u geografskom smislu;*
 - d) kada se u okviru relevantnog tržišta primjenjuju diskriminatorne cijene ili uslovi prodaje.*
 - (2) Ako Konkurencijsko vijeće utvrdi da ne postoje razlozi za izuzeće sporazuma u skladu sa odredbama Zakona i ove Oduke, rješenjem će ukinuti primjenu grupnog izuzeća za pojedini ili više vertikalnih sporazuma”*

Član 29. stav (1) Zakona o konkurenciji se odnosi na sadržaj zahtjeva za pojedinačno izuzeće:

(1) *Uz zahtjev za pojedinačno izuzeće sporazuma prilaže se:*

- a) Original ili ovjeren prepis, odnosno ovjereni prevod sporazuma, ako službeni tekst sporazuma nije na službenim jezicima koji su u upotrebi u Bosni i Hercegovini;*
- b) izvod iz sudskog registra, dozvola za rad, ili druge odgovarajuće isprave o registraciji podnosioca zahtjeva;*
- c) godišnji izvještaj ili finansijski izvještaj te druge računovodstvene isprave za finansijsku godinu koja prethodi sklapanju sporazuma (svi učesnici sporazuma);*
- d) druge podatke koje Konkurencijsko vijeće utvrdi da su neophodni.“*

U skladu sa naprijed navedenim, i rješavajući po Zahtjevu za pojedinačnim izuzećem sporazuma, Konkurencijsko vijeće može donijeti rješenja o izuzeću sprazuma koji ispunjavaju uslove iz člana 4. stav (3) Zakona o konkurenciji, sa ograničenim rokom važenja, ne dužim od pet godina, te na zahtjev stranke rok važenja ponovo produžiti za najviše pet godina, ali ne odlučuje o tome na koji vremenski period će stranke zaključivati ugovore ili sporazume.

Konkurencijsko vijeće ne može bez provedenog postupka ocijeniti da li i druge odredbe predmetnog Ugovora ispunjavaju uslove za izuzeće sporazuma, u smislu člana 5. stav (1) Zakona o konkurenciji, odnosno predmetne Odluke.

Ovo mišljenje je dato isključivo na osnovu navoda iz Zahtjeva.

Predsjednik

Gordan Raspudić